

УДК 336.63

Свідерська І.М.

к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

Пентюк М.О.

магістрант програми Професійна освіта «Цифрові технології»

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ В СУЧАСНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ

Цифрові технології є драйвером інноваційного зростання та розвитку бізнес середовища. Стрімкий розвиток всесвітньої діджиталізації обумовлений появі 5G, штучному інтелекту, хмарних обчислень, інтернету речей та ін. Результатом цифрових технологій є дистанційна ідентифікація та верифікація, відкриті бази даних, скорингові моделі, віртуальні карти, блокчейн технології, криптовалюти, фінтех, необанки, цифрові валюти центробанків та зростаючий попит на кібербезпеку.

Правове регулювання цифрових трансформацій економіки стане значним кроком у захисті персональних даних, дозволить уникнути фінансових колапсів та дефолтів, знецінення фіатних грошей для бізнесу та заощаджень для громадян, стабілізує волатильність криптовалют шляхом надання додаткових гарантій криптоінвесторам та збалансує цілі податково-бюджетної та грошово-кредитної політики.

У вересні 2021 р. прийнято Законом України «Про віртуальні активи», яким визначено поняття «віртуальні активи». Даний закон визначає віртуальні активи «як нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене

сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав». Відповідно до ст. 4 п.7 віртуальні активи не є засобом платежу на території України та не можуть бути предметом обміну на майно (товари), роботи (послуги) [1].

Для об'єктивності зазначимо, що ідеї створення криптовалютних ринків та криптовалюти започатковані у працях фантаста Ніла Стівенсона (1999 рік), а з 2009 року практична модель реалізації світового обігу криптовалюти у фінансовій системі запропонована Сатоші Накамото на основі розробленого програмного забезпечення.

Україна світовий лідер у криптоіндустрії та зайняла чільне місце в рейтингу блокчейн-компанії The Chainalysis [2]. **Обіг криптовалют в Україні становить 1 млрд грн на добу, що в 50 разів перевищує вклади в українські гривневі акції та цінні папери [3].** Правове регулювання визначатиме статус віртуальних активів та дозволить ідентифікувати та ізолювати чисту криптовалюту від тієї, що була задіяна у грошових потоках з відмивання грошей, фінансування тероризму та іншими злочинами. Практика відстежування походження криптоактивів витіснить недобросовісних гравців з регульованого ринку віртуальних активів [4].

Глобалізоване суспільство для захисту від інформаційних загроз має розуміти сутність усіх можливих небезпек роботи з інформацією, знати механізми здійснення несанкціонованого доступу та можливості ефективної діяльності в цифровому просторі. В.О. Кудлай глибоко досліджено та узагальнено термін цифрова грамотність та наголошено про феномен критичного мислення як її вагової складової [5].

Цифрова грамотність значно змінюється залежно від віку. Так, старше покоління значно повільніше оволодіває сучасними цифровими технологіями. Причинами цього є значна зайнятість, традиційні підходи до роботи з інформацією,

недостатність часу для опанування цифровими новаціями. Значний цифровий розрив існує між молодшим поколінням, оскільки діти самостійно опановують цифровий світ, використовуючи ресурси глобальної мережі [5]. Однак, без менторства дорослих молоде покоління найменш захищене від деструктивного та маніпулятивного впливу.

Необхідною є реалізація програм сталого підвищення кваліфікації та критичного мислення для різновікових груп населення на основі безперервного навчання протягом життя. Дистанційні комунікації, безконтактні розрахунки, електронні гроші, віртуальні активи є нашим сьогоденням і майбутнім, а цифрова грамотність дозволить зробити його безпечним та ефективним.

Список використаних джерел:

1. Про віртуальні активи: Закон України від 08 червня 2021 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/213503.html> (дата звернення: 13.11.2021)
2. Україна стала світовим лідером із використання криптовалют, випередивши Росію і США URL: https://financy.24tv.ua/ukrayina-lider-vikoristannya-kriptovalyut-chainalysis-novini-bitkoin_n1406108 (дата звернення: 16.11.2021)
3. Мінцифри підрахувало добовий обіг криптовалют в Україні URL: <https://finclub.net/ua/news/kriptovaliutnyi-obih-v-ukraini-stanovyt-1-mlrd-hrn-za-dobu.html> (дата звернення: 13.11.2021)
4. Розвінчуємо міфи про законопроект “Про віртуальні активи” URL: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvinchuemo-mifi-pro-zakonoproekt-pro-virtualni-aktivi> (дата звернення: 13.11.2021)
5. Кудлай В. О. "Формування цифрової грамотності особистості в сучасному інформаційному просторі." Записки з українського мовознавства 2.26 (2019): 160-168.